

Załącznik nr 1 do Uchwały Senatu PWSZ
w Raciborzu Nr 80/2008 z dnia 5 czerwca 2008r.

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W RACIBORZU

Program Zapewnienia Jakości Kształcenia PWSZ w Raciborzu

Racibórz, czerwiec 2008 r.

WPROWADZENIE

Kształcenie na poziomie wyższym zawodowym jest jednym z czynników warunkujących dalszy rozwój społeczno – gospodarczy.

Autonomia uczelni wyższych stwarza możliwość szybkiego dostosowania programów kształcenia do potrzeb edukacyjnych społeczeństwa oraz rozwoju wiedzy naukowej.

Potrzeba większej kompatybilności i porównywalności systemów szkolnictwa wyższego wymaga jednak ciągłego podtrzymywania tempa zmian.. W szczególności należy zwrócić uwagę na jakość kształcenia uczelni wyższej. Obok spodziewanego dofinansowania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, najlepszą i najskuteczniejszą drogą do podniesienia jakości edukacji i ułatwienia dostępu do niej jest bardziej efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów finansowych i ludzkich.

Osiągnięciu tych celów w naszej uczelni służyć ma Program Zapewnienia Jakości Kształcenia obejmujący:

- badanie opinii studentów o systemie kształcenia,
- badanie opinii absolwentów na temat przydatności uzyskanych kompetencji w pracy zawodowej,
- okresowe przeglądy kadry dydaktycznej i administracyjnej,
- okresowa ocena organizacji procesu kształcenia,
- okresowa ocena jednostek organizacyjnych uczelni.

Wdrożenie Programu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest konsekwencją przyjętej „Strategii PWSZ na lata 2008-2013”, której głównym założeniem jest doskonalenie jakości pracy Uczelni w zakresie wybranych celów strategicznych.

Realizacja Programu Zapewnienia Jakości Kształcenia ma umożliwić w przyszłości wypracowanie mechanizmów pozwalających na właściwą organizację procesu kształcenia rozumianego jako poprawnie zaprojektowanych i realizowanych zajęć dydaktycznych opartych na systemie dokumentowania jakości. Realizacja „Programu” ma również umożliwić właściwe wykorzystanie infrastruktury procesu dydaktycznego i jego optymalizacji oraz powstanie wewnętrznego systemu doskonalenia zawodowego pracowników uczelni.

§ 1.

Program dotyczy działań określających cele i strategię zapewnienia i doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, zasad przeglądu i podnoszenia jakości zasobów do nauki i środków wsparcia dla studentów, zasad gromadzenia, analizowania i publikowania informacji na temat jakości kształcenia w Uczelni.

§ 2.

Systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Raciborzu stanowią:

- Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ
- Instytutowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia
- Sekcja Programowania Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ

§ 3.

Dbając o zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia Rektor PWSZ w Raciborzu powołuje Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia PWSZ. W skład UZZJK wchodzi nauczyciele akademicy jednostek dydaktycznych Uczelni, po jednym przedstawicielu instytutu, dwóch studentów wskazanych przez Radę Uczelnianą Samorządu Studenckiego PWSZ oraz jeden przedstawiciel pozostałych pracowników PWSZ. Członków Uczelnianego Zespołu powołuje rektor odrębnym zarządzeniem na okres kadencji organów PWSZ.

§ 4.

Instytutowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia powołuje dyrektor instytutu w celu dokonania okresowego przeglądu kadry dydaktycznej i administracyjnej, dokonania samooceny swojej jednostki oraz sporządzenia oceny programów kształcenia. W skład IZZJK wchodzi wicedyrektor/wicedyrektorzy oraz po jednym przedstawicielu zakładów wchodzących w skład instytutu. Członków Zespołu powołuje dyrektor instytutu na okres kadencji organów PWSZ.

§ 5.

Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia pełni przede wszystkim funkcję doradczą i rekomendacyjną. W tym celu w szczególności opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski i projekty dotyczące:

- a. procedur zapewnienia jakości kształcenia,
- b. zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów,
- c. zasad oceniania studentów, uwzględniając konieczność publikowania i stosowania obowiązujących przepisów oraz procedur i kryteriów,
- d. zasad monitorowania, przeglądu i podnoszenia jakości infrastruktury naukowo-dydaktycznej,
- e. zasad gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji na temat kształcenia w PWSZ,
- f. zasad publikowania informacji na temat kształcenia w PWSZ,
- g. celów i strategii zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w PWSZ.

§ 6.

Tworzy się Sekcję Programowania Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ, w skład której wchodzi:

1. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia (Specjalista ds. dydaktyki - Dział Planowania PWSZ),
2. Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia w PWSZ (Referent ds. ewaluacji).

§ 7.

1. Instytutowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia podejmują działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w instytucie. W tym celu w szczególności opracowują i przedstawiają dyrektorowi instytutu projekty i wnioski dotyczące:
  - a. polityki, określającej cele i strategię zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w instytucie,
  - b. procedur zapewnienia jakości kształcenia, określających sposoby realizowania przyjętych przez instytut założeń i celów, z uwzględnieniem strategii opracowanej przez instytut,
  - c. zasad zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów nauczania i ich efektów, zgodnie z wytycznymi Prorektora ds. dydaktyki i spraw studenckich PWSZ.
2. Instytutowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia sporządzają, zgodnie z wytycznymi Prorektora ds. dydaktyki i spraw studenckich PWSZ, sprawozdanie z oceny własnej, stanowiące wynik ewaluacji jakości kształcenia w instytucie i przedstawiają je dyrektorowi instytutu.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust.2, w szczególności:
  - a. przedstawia mocne i słabe strony jednostki w zakresie kształcenia,
  - b. przedstawia plany i kalendarium działań w celu wyeliminowania zjawisk niepożądanych i naprawy niedostatków w celu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia.
4. Oceniając jakość kształcenia w instytucie, zespół bierze pod uwagę wyniki ankiet studenckich, uwzględniające opinie studentów na temat:
  - a. strony organizacyjnej zajęć, w tym wykorzystania infrastruktury dydaktycznej Uczelni oraz oprogramowania dydaktycznego,
  - b. sposobu prowadzenia zajęć,
  - c. jasności wymagań i obiektywizmu ocen,
  - d. stosunku nauczyciela akademickiego do studentów,
  - e. ogólnej oceny zajęć dydaktycznych.

§ 8.

Sprawozdania z oceny własnej opracowane przez zespoły instytutów są jawne po przedstawieniu ich treści Prorektorowi ds. dydaktyki i spraw studenckich PWSZ, są publikowane na stronie internetowej PWSZ oraz odpowiednio na stronie instytutu.

§ 9.

1. Okresowe przeglądy kadry dydaktycznej dokonywane są w okresach czteroletnich w oparciu o analizę dorobku naukowo-badawczego i dydaktycznego oraz informacji o jakości realizacji zadań dydaktycznych, formułowanych w oparciu o hospitację, oceny poziomu zakończonych prac dyplomowych oraz wyniki ankiet studenckich oraz oceny udziału kadry w pracach organizacyjnych uczelni. Podstawą oceny nauczyciela akademickiego stanowią jego osiągnięcia w zakresie kształcenia i wychowywania studentów, podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych oraz udział w pracach organizacyjnych uczelni.
2. Przy ocenie osiągnięć w zakresie kształcenia uwzględnia się:
  - poziom prowadzonych zajęć dydaktycznych ocenianych w wyniku hospitacji,
  - publikacje dydaktyczne, w tym opracowane podręczniki, skrypty i materiały pomocnicze do zajęć,
  - opinię studentów ustaloną na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród studentów.
  - zaangażowanie nauczyciela w sprawy studenckie, gotowość do niesienia im pomocy.
3. Przy ocenie aktywności nauczyciela akademickiego w zakresie podnoszenia swoich kwalifikacji uwzględnia się:
  - awanse naukowe i zawodowe,
  - udział w konferencjach naukowych, studiach podyplomowych i szkoleniach.
4. Przy ocenie aktywności w pracach organizacyjnych uczelni uwzględnia się:
  - udział w komisjach i zespołach problemowych,
  - udział w organizowaniu konferencji,
  - pełnienie funkcji w organach uczelni lub innych organach pochodzących z wyboru.
  - prowadzenie studenckich kół naukowych i grup zainteresowań dla studentów,
  - współudział w organizowaniu imprez i spotkań aktywizujących środowisko studenckie,
  - współpracę z organami samorządu studenckiego,

§ 10.

1. Bieżąca ocena nauczycieli akademickich zatrudnionych w instytutach jest obowiązkiem dyrektorów instytutów, w pozostałych przypadkach oceny dokonuje ich bezpośredni przełożony w porozumieniu z prorektorem ds. dydaktyki i spraw studenckich i prorektorem ds. organizacji i rozwoju.
2. Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa, w art. 111 ustawy.

§ 11

1. Ocenę okresową podmiot wskazany w § 68 ust. 3 statutu sporządza na karcie okresowej oceny nauczyciela akademickiego. Harmonogram ocen okresowych nauczycieli akademickich sporządza i prowadzi Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, a w uzasadnionych przypadkach decyzję o ocenie okresowej nauczyciela może podjąć dyrektor instytutu.

2. Opinie studentów na temat poziomu prowadzonych zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich sporządza się na podstawie kwestionariusza ankiety przynajmniej raz w roku akademickim w terminie do 1 maja.
3. Zbiorcze wyniki ankiet studenckich są traktowane jako materiały poufne, udostępniane jedynie rektorowi, prorektorom, zainteresowanemu nauczycielowi i kierownictwu instytutu.
4. Na podstawie kwestionariusza ankiety sporządza się raport oceny. Uzyskane raporty ocen wynikłe z opinii studentów w stosunku do nauczycieli akademickich zatrudnionych w instytutach przekazuje się do właściwych dyrektorów instytutów a w pozostałych przypadkach do prorektora właściwego ds. dydaktyki. Raporty ocen przechowuje się w aktach osobowych nauczyciela akademickiego. Opracowanie i przeprowadzenie ankiety powinno zapewnić reprezentatywność jej wyników.
5. Decyzję o przeprowadzeniu oceny okresowej przekazuje nauczycielowi akademickiemu dyrektor instytutu. Nauczyciel akademicki poddany ocenie okresowej ma obowiązek złożyć na ręce dyrektora instytutu kwestionariusz raportu samooceny w terminie określonym decyzją dyrektora. Raport samooceny uwzględnia jego osiągnięcia w zakresie kształcenia, w zakresie wychowania studentów, w zakresie podnoszenia swoich kwalifikacji oraz jego aktywność w pracach organizacyjnych Uczelni.
6. Raporty ocen sporządza pracownik Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia w PWSZ na podstawie kwestionariuszy ankiet studentów. Opracowane raporty są przekazywane do Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, a jedna kopia do podmiotu wskazanego w ust.1.

§ 12

1. Organizacja działalności Uczelni i realizacja przyjętego systemu kształcenia zależy w sposób istotny od kadry administracyjnej. Kompetencje i jakość usług świadczonych przez tę grupę pracowników mają zasadniczy wpływ na jakość usług edukacyjnych Uczelni. Ocenę okresową pracowników administracyjnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu prowadzi prorektor ds. organizacji i rozwoju w cyklu czteroletnim w oparciu o następujące informacje:
  - charakterystyki kompetencyjności, wyrażone posiadanym wykształceniem i doświadczeniem w zakresie wykonywanej pracy,
  - charakterystyki dotychczasowych osiągnięć, wyrażonych w opiniach bezpośrednich przełożonych,
  - opinii studentów, wyrażonych w ankietach badań okresowych (dotyczy działów obsługujących studentów),
  - opinii pracowników dydaktycznych, wyrażonych w ankietach badań okresowych (dotyczy działów obsługujących pracowników dydaktycznych),
  - analizy efektywności usług wyrażonej stosunkiem wartości wykonanej pracy do ponoszonych nakładów osobowych.
2. Wyniki okresowych ocen pracowników administracyjnych formowane są w arkuszach ewaluacyjnych pracownika i traktowane są jako informacje poufne. Wyniki powyższe są dostępne kierownictwu właściwych jednostek organizacyjnych i kierownictwu Uczelni (rektor, prorektorzy, dyrektorzy instytutów w stosunku do podległych im bezpośrednio pracownikom oraz

kanclerz). Wyniki ocen zawarte w arkuszach ewaluacyjnych gromadzone są w aktach osobowych pracowników.

3. Harmonogram oceny pracowników administracyjnych sporządza i prowadzi Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia w PWSZ.
4. Końcowe wyniki ocen pracowników administracyjnych są formowane przez Komisję Oceny Pracowników Administracyjnych PWSZ powołaną zarządzeniem rektora. Wyniki ocen komisja składa do prorektora ds. organizacji i rozwoju.

§ 13

Badanie opinii pracodawców i absolwentów na temat przydatności uzyskanych kompetencji w pracy zawodowej.

1. Opinie pracodawców i absolwentów na temat przydatności uzyskanych kompetencji sporządza się na podstawie kwestionariusza ankiety przynajmniej raz w roku akademickim w terminie do 1 maja.
2. Kwestionariusze ankiet są kolportowane do pracodawców i absolwentów w formie pisemnej lub drogą elektroniczną przez Biuro Karier PWSZ.
3. Raporty opinii sporządzone na podstawie kwestionariuszy ankiet pracodawców i absolwentów przygotowuje Stanowisko Ewaluacji Jakości Kształcenia w PWSZ. Opracowane raporty są przekazywane Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia w PWSZ, a kopia do podmiotu wskazanego w § 11 ust.1.
4. Wyniki okresowych badań opinii pracodawców i absolwentów na temat przydatności uzyskanych kompetencji w pracy zawodowej traktowane są jako informacje pomocnicze w konstruowaniu planów studiów i programów nauczania. Wyniki okresowych badań pracodawców i absolwentów stanowią podstawę do opracowania oceny organizacji procesu kształcenia oraz sporządzenia ocen okresowych jednostek dydaktycznych Uczelni.

§ 14.

1. Okresowa ocena działalności jednostek dydaktycznych PWSZ prowadzona jest w cyklu czteroletnim przez Senat PWSZ w oparciu o wyniki analiz ich działalności przeprowadzonej przez prorektorów na podstawie sprawozdania z oceny własnej oraz analiz wybranych obszarów ich działania. Arkusze sprawozdania oceny własnej zgodnie z § 7 sporządzają na podstawie wytycznych prorektorów Instytutowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia.
2. Analizy działalności instytutów (jednostek dydaktycznych) obejmują:
  - oceny programów kształcenia,
  - wyniki ankiet studenckich,
  - opinie pracodawców i absolwentów dotyczące związków kształcenia z wymaganiami rynku pracy,
  - organizację procesu dydaktycznego uwzględniająca projektowanie i organizację zajęć dydaktycznych oraz wykorzystanie czasu pracy nauczycieli akademickich,
  - system doskonalenia zawodowego nauczycieli ,
  - organizację seminariów naukowych,
  - organizację konferencji naukowych i sympozjów,

- działalność administracji jednostki dydaktycznej.
3. Harmonogram okresowej oceny działalności jednostek dydaktycznych PWSZ prowadzi Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia.
  4. Raporty okresowej oceny działalności jednostek dydaktycznych PWSZ są jawne i udostępniane do wiadomości społeczności akademickiej w formie Uchwał Senatu PWSZ.

§ 15.

1. Organizacja procesu kształcenia PWSZ realizowana jest w ramach elastycznego systemu studiów pierwszego stopnia. Organizację kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów określają plany studiów przedstawione przez dyrektorów instytutów i uchwalone przez Senat PWSZ oraz Regulamin Studiów PWSZ. Organizacja procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach jest zróżnicowana zarówno ze względu na specyfikę kształcenia jak i ze względu na warunki materialne i kadrowe instytutów. Podstawę ewaluacji procesu kształcenia studenta w PWSZ stanowi system punktów kredytowych (ECTS). Jednym z podstawowych warunków wysokiej jakości kształcenia jest właściwe projektowanie i realizacja prowadzonego procesu dydaktycznego ściśle powiązanego z jakością kadry dydaktycznej oraz właściwym wykorzystaniem czasu pracy kadry PWSZ. Właściwe projektowanie zajęć dydaktycznych wpływa na efektywność studiowania i zarządzania Uczelnią. Zasady rozliczania obowiązków dydaktycznych nauczycieli akademickich PWSZ określa zarządzenie rektora. Podstawą realizacji procesu dydaktycznego w PWSZ są autorskie programy kształcenia zawierające:
  - wykazy tematów planowanych zajęć, realizowanych zgodnie z semestralnym rozkładem zajęć dydaktycznych wynikającym z planów studiów,
  - wykazy zagadnień przewidzianych w ramach samokształcenia,
  - wykazy bibliograficzne przypisane do planowanych tematów kształcenia,
  - zasady okresowej i semestralnej kontroli i oceny osiągnięć studiowania,
  - konsultacje oraz kontakty bezpośrednie służące dydaktycznej pomocy indywidualnej dla studenta.
2. Okresową ocenę procesu dydaktycznego prowadzonego w jednostkach dydaktycznych PWSZ (instytuty, studium języków obcych) przeprowadza prorektor ds. dydaktyki i spraw studenckich na podstawie arkuszy samooceny przygotowanego przez dyrektora (kierownika) jednostki dydaktycznej.
3. Harmonogram oceny procesu dydaktycznego w jednostkach dydaktycznych PWSZ sporządza i prowadzi Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia.
4. Raporty okresowej oceny procesu dydaktycznego prowadzonego w jednostkach dydaktycznych PWSZ są udostępniane do wiadomości właściwych dyrektorów (kierowników) jednostek dydaktycznych i przechowywane przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia.

§ 16.

1. Realizacja Programu Zapewnienia Jakości Kształcenia PWSZ prowadzona jest przy wykorzystaniu dokumentów, których wzory opublikuje Rektor PWSZ w formie zarządzenia. Wymagane dokumenty to:

- arkusz ankiety studenckiej na temat poziomu prowadzonych zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich,
- arkusz ankiety studenckiej na temat poziomu prowadzonych zajęć w pracowni artystycznej (dotyczy kierunku EA),
- ankieta nauczyciela akademickiego o poziomie usług pracowników administracyjnych Uczelni,
- ankieta studencka o poziomie usług pracowników administracyjnych Uczelni,
- arkusz ewaluacyjny pracownika administracyjnego PWSZ,
- arkusz samooceny nauczyciela akademickiego PWSZ w Raciborzu,
- charakterystyka organizacji kształcenia instytutu,
- arkusz hospitacji nauczyciela akademickiego,
- arkusz hospitacji pracowni artystycznej (dotyczy kierunku EA),
- arkusz hospitacji zajęć teoretycznych (dotyczy kierunku EA),
- arkusz okresowego przeglądu pracowni (dotyczy kierunku EA),
- karta okresowej oceny nauczyciela akademickiego,
- arkusz opinii pracowników i absolwentów dotyczący związków kształcenia z wymaganiami rynku pracy.

2. Analizy zbiorcze i porównawcze mają charakter pomocniczy, a realizacja Programu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w PWSZ winna koncentrować się na analizie i ocenie kierunków studiów.